

بسمه تعالی

بحث علمی کاربردی "چالش‌های پیش‌رو برای نهادینه نمودن حداقل‌های اخلاق رفتار حرفه‌ای در سطح بیمارستان‌ها و مراکز درمانی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و راهکارهای آن (حوزه معاونت درمان)"

توسط آقای دکتر امین صالحی نماینده معاون محترم درمان دانشگاه (۱۳۹۸/۴/۱۲)

آقای دکتر صالحی دبیر محترم کمیته اخلاق در درمان دانشگاه: گزارشی از شاکله کلی اقدامات انجام شده در کمیته اخلاق در درمان دانشگاه

را به شرح زیر ارائه نمودند:

- ✓ صدور ابلاغ اعضای کمیته دانشگاهی اخلاق بالینی مطابق با دستورالعمل تشکیل، سطح بندی و شرح وظایف کمیته‌های اخلاق بالینی و ابلاغ دستورالعمل به کلیه بیمارستان‌های استان و الزام مراکز به انتصاب اعضای کمیته اخلاق بیمارستانی، تشکیل جلسات ماهیانه و ارسال صورت جلسات به معاونت درمان
- ✓ تشکیل جلسات کمیته اخلاق بالینی دانشگاهی که اهم مصوبات آن به شرح زیر می‌باشد:

۱) تشکیل زیر کمیته تدوین استانداردها به منظور سیاست‌گذاری در این حوزه

۲) تشکیل زیر کمیته نظارت

۳) صدور ابلاغ برای رؤسای پزشکی قانونی شهرستان‌ها برای عضویت در کمیته‌های اخلاق بیمارستانی شهرستان خود: که بعد از این اقدام در استان اصفهان، وزرات بهداشت نیز جلب مشارکت این همکاران را در کمیته‌های اخلاق بیمارستانی در سایر استان‌ها ابلاغ نمود.

۴) تشکیل کارگروه نظارت بر فرآیندهای مالی مرتبط با درمان و ابلاغ دستورالعمل‌های مربوطه به کلیه فعالین در حوزه بالین

۵) مکاتبه با رئیس محترم شورای هماهنگی نظام پزشکی استان و دبیر محترم شورای همسویی بیمه‌ها جهت اطلاع‌رسانی دستورالعمل «کارگروه نظارت بر فرآیندهای مالی مرتبط با درمان» به کلیه همکاران محترم به منظور جلوگیری از تلاقی احتمالی ناسالم فرآیندهای درمانی با فرآیندهای مالی در بخش‌هایی از جامعه پزشکی به عنوان عامل آسیب‌رسان به منافع بیماران و شأنیت جامعه پزشکی. ضمناً اطلاع‌رسانی موضوع در سایت معاونت درمان به آدرس ta.mui.ac.ir نیز انجام شد.

۶) تبدیل کمیته اخلاق پزشکی بیمارستان‌ها که در گذشته در بیمارستان‌ها تشکیل شده بود به کمیته اخلاق بیمارستانی ذکر شده در آئین نامه کشوری اخلاق بالینی.

۷) مکاتبه با معاون محترم آموزشی و معاون محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه با موضوع ارسال اقدامات راهبردی، علمی و عملیاتی در حوزه مراقبت‌های پایان حیات و رویکرد به بیماران end stage در دانشکده‌ها و واحدهای تابعه به منظور همگرایی در مسیر تصمیم‌سازی و جلوگیری از موازی‌کاری استراتژیک و عملیاتی

➤ آسیب‌های اخلاق بالینی در وضعیت فعلی:

(۱) آسیب‌های در حوزه ارتباط با بیمار:

- ✓ نگاه ابزاری و مادی به بیمار بدون در نظر داشتن کرامت‌های انسانی
- ✓ تحمیل روش‌های تشخیصی و درمانی غیرضروری به بیمار
- ✓ عدم برقراری ارتباط مناسب با بیمار که منجر به تضییع حقوق بیمار در خصوص داشتن اطلاعات در زمینه نوع و شدت بیماری و کیفیت و نتایج و عوارض احتمالی درمان می‌گردد و به رضایت آگاهانه آسیب جدی می‌رساند.
- ✓ منوط کردن ارائه خدمت یا کیفیت خدمت به تأمین منافع مالی
- ✓ نگاه تونلی به بیمار و عدم احساس مسئولیت در برابر سلامتی بیمار به عنوان یک فوریت
- ✓ ضعف در رعایت رازداری و حرمت بیماران (ویزیت همزمان، عدم رعایت حقوق اولیه بیمار در اخذ شرح حال و معاینه و ...)

(۲) آسیب‌های در حوزه ارتباط با همکاران:

- ✓ بعضاً روابط پنهان مالی با همکاران (ارجاع موارد غیرضروری کلینیکال و پاراکلینیکال، ارتباط با شرکت‌های تجهیزات پزشکی و داروخانه‌ها)
- ✓ بعضاً بزرگنمایی خطاهای همکاران جهت جلب اعتماد بیشتر بیماران
- ✓ بعضاً رقابت‌های ناسالم بین‌رشته‌ای و درون‌رشته‌ای که ریشه‌های آن به جای آن که مرتبط با زیربنای تخصصی، فنی و علمی باشد بیشتر ریشه اقتصادی دارد. مثل اختلاف نظر جدی که بین رادیولوژیست‌ها و متخصصین زنان وجود دارد یا بین متخصصین پوست و پزشکان عمومی که کارهای زیبایی نیز انجام می‌دهند و ... که گاه دستورالعمل‌های ضد و نقیضی در این موارد ابلاغ شده که هنگام رسیدگی به مسائل پیش آمده، امکان پیگیری قضایی را دچار مشکل می‌کند و قابل دفاع نیست.

۳) چالش‌های اجرای راهنماهای اخلاقی کشوری در موضوع مراقبت‌های تسکینی در بیماران در مراحل پایانی حیات:

گفتن مسائلی در این حوزه برای اولین بار چه آن که کار خوب و جالبی است ولی در عمل کار آسانی نیست. چون مشخص نمودن مصادیق، کار بسیار سختی است و هم صرفاً با ابلاغ یک دستورالعمل نمی توان بسیاری از کارهای پیشنهادی در دستورالعمل را انجام داد. موضوع جدی که در این مورد مطرح است فقدان زیرساخت‌های لازم و پیش بینی نشدن موارد قضایی آن است و نیاز است که این موارد قانونی شود که در صورت اجرا، افراد نگران آینده از نظر مواجهه با مراجع قضایی نباشند. نیاز به طرح و لایحه و مصوب شدن و قانونی شدن آن است. (با توجه به رعایت امانت، مطالب اینگونه نوشته شد)